

Psalm 70; Matteüs 5: 17-26

Een Duits commentaar had er een mooi woord voor, voor de korte en compacte Psalm 70.

De psalm is een *Stossseufzer*. *Stoss* betekent *stoot* en *Seufzer* *zucht*.

Wij vertalen dit woord als *diepe zucht* of als *verzuchting*.

Want dat is de psalm in feite: een diepe zucht.

De psalm is vlug en kort als een schietgebed en geladen en massief als een wanhopige klacht, met een groot vertrouwen op en verlangen naar God.

"U bent mijn helper, mijn bevrijder. Heer, wacht niet langer!"

In het opschrift, waarin de psalm aan David wordt toegeschreven, wordt deze, wordt de psalm een dringend gebed genoemd.

Met een aantal gemeenteleden hebben we dit dringend gebed gelezen en we vonden het een gebed voor Oekraïne, voor de burgers die achterbleven in hun kapotgeschoten flats, voor hen die op de vlucht zijn voor het geweld, voor de militairen die omkwamen en gewond raakten, voor hun vaders en moeder, voor hun gezinnen.

En de Russen dan?

Is het ook een gebed voor hen?

Is het ook een dringend gebed voor Kyrill, de patriarch van Moskou die zijn president Putin *"een wonder van God"* noemt?

Nu zijn er heel veel Russen die niet de patriarch van Moskou zijn.

De bijbelse psalmen zijn gebeden, allereerst voor Israël, maar het zijn gebeden geworden voor iedereen die zijn denken en doen tegen het licht houdt van Gods wil en oordeel, die in zijn nood zoekt naar Gods ontferming, die zich wendt tot God als zijn helper en bevrijder.

De psalm benoemt ons niet tot rechters van de wereld.

De psalm roept God aan als de Rechter van de wereld.

In vers twee lezen we:

God, breng mij uitkomst, Heer, komt mij haastig te hulp.

God is een vertaling van de Hebreeuwse Godsnaam *Elohiem*.

Heer is een vertaling van de Hebreeuwse Godsnaam die bestaat uit vier letters en in de Joodse traditie niet mag worden uitgesproken.

Voor deze Godsnaam wordt het woord *Adonai* gebruikt, *Heer*, of ook *Hashem*, de Naam.

God als vertaling van *Elohiem* roept de Eeuwige aan als de Rechter van de wereld.

In Psalm 43 lezen we bijvoorbeeld: *"Verschaf mij recht, o God, vecht voor mijn zaak.*

Bescherm mij tegen een liefdeloos volk, vol list en bedrog."

In deze psalm wordt God gevraagd om een rechtvaardig oordeel te vellen over de moeilijke omstandigheden waarin de dichter verstrikt is geraakt.

Hij wordt bedreigd door mensen die kwaad doen en die niet terugschrikken voor leugens en geweld.

Zijn hoop is gevestigd op een oordelende God, omdat als God oordeelt, Hij het kwaad dat mensen doen inperkt en voor het goede dat ze doen ruimte maakt.

De dichter van Psalm 119 heeft dezelfde hoop: *Ik weet, o Heer, dat Uw oordelen gerechtigheid zijn.*

De oordelende God is niet een strenge, hardvochtige God voor wie wij angst moeten hebben.

De oordelende God is een rechtvaardige en beschermende God op wie wij onze hoop kunnen vestigen.

God zal recht geven en uitkomst bieden waar volken onmenselijk handelen en individuen gewelddadig optreden.

De dichter van Psalm 70 vraagt niet of God met geweld wil ingrijpen.

Hij vraagt of God wil oordelen over goed en kwaad.

Dan kan hijzelf van het kwade afwijken en het goede doen.

God als Rechter kan door Zijn oordeel de slechte bedoelingen van de tegenstanders van de dichter verwerpen en hem redden uit het gevaar.

God wordt in de psalm niet alleen als Elohiem en als Rechter van de wereld aangesproken.

Hij wordt ook aangeropen als *Adonai*, als Heer.

Adonai, Heer, of *Hashem*, de Naam, is de naam voor de barmhartige en ontfermende kant van God.

De hulp die de psalmdichter van de Heer hoopt te krijgen, is betrokkenheid en medeleven.

Gods barmhartigheid kan hem een betere toekomst geven en zijn kracht en energie vernieuwen.

Die betere toekomst breekt aan wanneer hij de uitzichtloosheid en hulpeloosheid, waaronder hij lijdt op dit moment in zijn leven, achter zich kan laten.

Als God hem uitkomst brengt en hem haastig te hulp komt, zal hij kunnen leven zonder angst te hebben voor de onbeschaamdheid en laaghartigheid van mensen.

Ze staan hem naar het leven, zoeken zijn ongeluk en drijven de spot met hem.

Letterlijk staat er: *Wie zeggen: Haha*.

Hij wordt uitgedaagd door mensen voor wie leedvermaak de hoogste vorm van vermaak is.

Hij hoopt dat de Heer zich over hem ontfermt en recht spreekt.

Hij zou willen dat wie hem naar het leven staan, beschaamd en vernederd worden.

Wie zijn ongeluk zoeken, gedwongen worden om met schande terug te wijken.

Wie hem uitlachen, ophouden en zich beschaamd omkeren.

Wil de psalmdichter nu dat God voor hem wraak neemt op wie hem naar het leven staan en wie uit zijn op zijn ongeluk?

Ze lachen hem in zijn gezicht uit en zeggen: Haha.

Je hoort ze al in het Aramees, in de taal van Jezus schelden: *raka*, *nietsnut*, *leeghoofd*, of in het Grieks: *moré*, *dwaas*, *stommeling*.

Jezus hoort ze ook al woedend tegen elkaar tekeergaan.

En ze horen nog wel bij elkaar.

Het zijn broeders en zusters, die elkaar nijdig uitschelden.

Jezus zegt: *Wie hen voor nietsnut uitmaakt, zal zich moeten verantwoorden voor het Sanhedrin, voor het joodse gerechtshof. Wie dwaas zegt, zal voor het vuur van de Gehenna, voor het vuur van de afgrond, van de hel, komen te staan.*

Hun woede en schelden verbindt hij met de Tien Woorden die God aan de voet van de berg Sinaï aan het Joodse volk gaf.

Hij verbindt het specifiek met dat ene gebod "*Pleeg geen moord*".

Wie zich mee laten slepen door hun woede en wie een ander mens vernederen, die handelen, leert Jezus, alsof ze een moord plegen.

Jezus trekt het snoer van dat fundamentele gebod om geen moord te plegen strakker aan.

Woede - *en wie is er nooit woedend?* - en schelden - *en wie scheldt er nooit?* - worden door Hem vergeleken met een plegen van een moord.

Voor ons liggen boosheid en scheldpartijen om de hoek.

Dat zijn fouten die we snel maken.

Maar voor het plegen van een moord moeten we onbekende grenzen oversteken.

Wat wil Jezus ons leren, wanneer Hij woede en schelden vergelijkt met een misdaad die door God verboden wordt, namelijk met het plegen van een moord?

Mogen we ons niet verdedigen tegen mensen die ons naar het leven staan?
Of leert Hij ons om wraak te nemen en wie ons naar het leven staan te veroordelen en in het vuur in de afgrond te duwen?

Jezus leert ons om over onszelf en onze broeders en zusters te oordelen op zo'n manier dat verzoening mogelijk wordt.

Gods oordelen zijn oordelen van gerechtigheid.

Laat onze oordelen dan, oordelen van verzoening zijn.

Ga je eerst met die ander verzoenen.

De psalmdichter hoopt op het oordeel van God.

Want als God oordeelt, dan scheidt Hij wat goed is, van wat kwaad is.

Laat beschaamd *weggaan*, wie bijdragen aan het onheil van een naaste.

Laat vrolijk *naar voren komen*, wie door het heil van God worden aangesproken en het leren lief te hebben.

Laat ze voortdurend zeggen, lezen we in onze vertaling: *God is groot*.

Maar dat is gewoon niet de juiste vertaling en vandaag de dag al helemaal niet.

De psalmdichter valt niet terug op een voorgeschreven strijdkreet waarin een uitspraak over God is versteend.

In het Hebreeuws wordt benadrukt dat hij zelf in actie moet komen en zichzelf moet uitspreken over God.

Laat God groot gemaakt worden, lezen we in de Herziene Statenvertaling.

Dat klopt ook niet helemaal, want moeten wij God groot maken?

God is toch al groot?

Misschien moeten we kiezen voor het woord verheerlijken.

Laat God verheerlijkt worden.

In de psalm hiervoor, in Psalm 69, wordt uitgelegd, hoe we God kunnen verheerlijken.

Ik wil de naam van God loven met een lied en wil Hem verheerlijken met dankbaarheid.

We beamen Gods grootheid door Hem dankbaar te zijn voor Zijn heil.

Maar niet alleen onze dankbaarheid leggen we voor God neer.

We verheerlijken Hem ook door met onze verwachtingen naar Hem toe te gaan, door onze hoop op Hem te vestigen, door onze toekomst aan Hem toe te vertrouwen.

We hoeven ons niet op te sluiten in onze menselijke nood en zwakte.

Ontsnapping hieruit is mogelijk.

God belooft ons te helpen en te bevrijden.

Vanwege Zijn beloofde hulp en redding roepen we tot Hem: *Heer, wacht niet langer. Kom haastig.*

Er zit onrust verstopt in dit roepen van ons, en ongeduld en onmacht.

Maar ons roepen, juist ons onrustig, ongeduldig en onmachtig roepen geeft ons ook vertrouwen en daarmee ook steun en vrede.

Want we kunnen het heil van God al liefhebben in Christus.

Jezus is gekomen om ons voor te gaan in onze verzoening met God en met onze naaste.

Hij is onze brug naar Gods toekomst.

In Hem geeft God ons in onze nood en zwakte wat ons uitkomst geeft en ons helpt.

"Hij geeft mijn ziel weer nieuwe kracht,

Doet mij Zijn wegen gaan,

De paden van gerechtigheid,

Ter ere, ter verheerlijking, van Zijn naam."

Amen.